

OD AUTORA

str.

5

WSTĘP — FAKTY:

9

1. Starożytność i średniowiecze. — 2. Sacco di Roma. — 3. Zdobycie Meksyku. — 4. Wojna trzydziestoletnia. Szwedzi w Pradze. — 5. Szwedzi w Polsce. — 6. Partenon 1687. Wawel 1702. — 7. Prusy, Rosja, Austria w Polsce. — 8. Burżuazyjna rewolucja francuska i Napoleon. — 9. Kopenhaga 1801 i 1807. Waszyngton 1814. — 10. Kraje „kolorowe“. Pekin. — 11. Militaryści pruscy 1870—1871 i 1914—1918. — 12. Okupacja hitlerowska: § 1. Zachód. § 2. Związek Radziecki. § 3. Polska. — 13. Spór polsko-kanadyjski: § 1. Zabytki polskie w Kanadzie. § 2. Ewakuacja, poszukiwania, „zajęcie“. § 3. Po „zajęciu“.

RZECZ WŁAŚCIWA. POGŁĄDY, NORMY, KONSEKWENCJE

Rozdział I. Starożytność i średniowiecze:

69

1. Poglądy na sztukę w starożytności i w średniowieczu. — 2. Antyczne poglądy na sposoby prowadzenia wojny. — 3. Antyczni prekursorzy postępu. Cyccero. — 4. Feudalne poglądy na prowadzenie wojny. Teoria a praktyka. — 5. Średniowieczni pionierzy postępu.

Rozdział II. Od odrodzenia do oświecenia:

89

1. Sztuka, twórca, dzieło. — 2. Negacja moralności teokratycznej. Machiavelli. — 3. Neoscholastyczna doktryna hiszpańska. — 4. Humanści polscy. — 5. Zaczątki nowożytnego prawa narodów w przodujących środowiskach burżuazyjnych. Gentili i Grocjusz. — 6. Następcy Grocjusza. Naturalizm i pozytywizm. — 7. Wiek oświecenia. — 8. Polscy epigoni. — 9. Narastanie postępu w praktyce międzynarodowej. Sprawa restytucji. — 10. Acta Commissionis Olivensis.

Rozdział III. Wiek triumfu koncepcji burżuazyjnej:

146

1. Sprawdzian tego wieku oświecenia. — 2. Wielka karta restytucji dzieł sztuki — Paryż 1815. — 3. Waloryzacja zabytku. — 4. Nauka prawa międzynarodowego w XIX wieku — charakterystyka ogólna. — 5. Nauka prawa międzynarodowego w XIX wieku — analiza poglądów: § 1. Kwestia zasad. § 2. Ochrona mienia prywatnego i społecznego. § 3. Szczególne przywileje dzieł sztuki. § 4. Granice postępu. § 5. Konsekwencje: a) quasi-cywilne; b) quasi-karne. — 6. Konfrontacja z praktyką.

Rozdział IV. Droga rozwojowa haskiej kodyfikacji prawa wojny:

189

1. Kronika i ogólna charakterystyka poczynąń kodyfikacyjnych. — 2. Punkty wyjścia. — 3. Postanowienia dotyczące mienia nieprzyjacielskiego w ogóle. — 4. Postanowienia rozróżniające między własnością prywatną a publiczną. — 5. Mienie uprzywilejowane. — 6. Ograniczenia skuteczności norm ochronnych: § 1. Grono wojujących. § 2. Rodzaj konfliktu i działań. § 3. Ekscep-

cja postępowania przeciwnika. § 4. Subiektywizm i obiektywizm. § 5. Klauzula konieczności. — 7. Konsekwencje naruszenia: § 1. Quasi-cywilne. § 2. Quasi-karne. § 3. Karne. — 8. W przededniu pierwszej wojny światowej.

Rozdział V. Między dwiema wojnami: 230

1. Uwagi ogólne o pierwszej wojnie światowej i okresie międzywojennym — 2. Traktowanie zabytków w świetle doświadczeń pierwszej wojny światowej. — 3. Odpowiedzialność i obowiązek odszkodowania. — 4. Restytucja zabytków i dzieł sztuki w traktatach pokoju zawartych na Zachodzie: § 1. Traktat wersalski, § 2. Traktat z Saint-Germain-en-Laye, § 3. Inne traktaty. § 4. Rekapitulacja. — 5. Restytucja radziecka na rzecz Polski. — 6. Sprawa odpowiedzialności karnej. — 7. Dokoła zasady normowania praw wojny. — 8. Próby dalszego normowania praw wojny w drodze konwencyjnej ochrony zabytków: § 1. Pierwsze projekty. § 2. Pakt Roericha. § 3. Projekt Międzynarodowego Urzędu Muzeów. — 10. Sprawa zbiorów hiszpańskich.

Rozdział VI. W poszukiwaniu nowych rozwiązań: 276

1. Próby organizowania ochrony w czasie drugiej wojny światowej. — 2. Traktowanie zabytków w świetle doświadczeń drugiej wojny światowej. — 3. Sprawa restytucji: § 1. Przygotowania, § 2. Zagadnienia restytucyjne dotyczące Niemiec, § 3. Restytucja zastępcza i reparacje ze strony Niemiec, § 4. Zagadnienia restytucyjne dotyczące innych państw, § 5. Wniośki. — 4. Wypadek kanadyjski. — 5. Zbrodnia i kara: § 1. Przygotowania, § 2. Kto ponosi odpowiedzialność karą? § 3. Określenie czynów przestępczych, § 4. *Nullum crimen sine lege*, § 5. Wymiar kary, § 6. Forum sądowe, § 7. Losy niektórych wniosków ekstradycyjnych, § 8. Rekapitulacja. — 6. Proces Palézieux. — 7. Zagadnienia kodyfikacyjne.

Rozdział VII. Kodeks międzynarodowej ochrony dóbr kulturalnych: 339

1. Historia powstania Konwencji haskiej z r. 1954. — 2. Przesłanki wstępne. — 3. Określenie dóbr kulturalnych. — 4. Dwa kręgi ochrony: § 1. Ochrona ogólna, § 2. Ochrona specjalna. — 5. Ograniczenia skuteczności ochrony: § 1. Postępowanie przeciwnika, § 2. Konieczność wojskowa. — 6. Przepisy wykonawcze: § 1. Środki podejmowane przez poszczególne państwa, § 2. Współpraca międzynarodowa, § 3. Kontrola międzynarodowa. — 7. Następstwa naruszenia: § 1. Sankcje karne, § 2. Sprawa odszkodowań i restytucji. — 8. Zasięg mocy obowiązującej. — 9. Ocena ogólna.

ZAKOŃCZENIE — WNIOSKI: 384

1. Rekapitulacja rozwoju historycznego. — 2. Zarys pełnego kodeksu ochrony dóbr kulturalnych. — 3. Lista przestępstw przeciw dobrom kulturalnym: § 1. Deklaratywny charakter przyszłego kodeksu zbrodni przeciw pokojowi i bezpieczeństwu ludzkości, § 2. Wykaz przestępstw w świetle kodyfikacji z lat 1907 i 1954, § 3. Komentarz. — 4. *Ars longa*...

Bibliografia: 409

1. Wykaz skrótów; 2. Literatura; 3. Dokumenty.

Résumé. 449

Indeks 453

Spis ilustracji. 477

Table des matières. 479